

A 2 1.58

• Ο θάνατος του Έμποράκου το νέο έργο του ΟΘΑΚ

• Το πρωτοπορειακό θέατρο Λεμεσού

• Έλληνικοί θίασοι που θα έπισκεφθούν την Κύπρο

• Η διακήρυξη τῶν Ἑλλήνων λογοτεχνῶν γιὰ τὴν Κύπρ

Η ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Καί σέ ὁμαλές βέβαια καταστάσεις, μὰ πολὺ περισσότερο σέ στιγμές σάν καί τίς τωρινές πού ὁ λαός μας περνάει μιὰ κρίση, ὅλοι οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι θὰ πρέπει ἀδιάσπαστα ἐνωμένοι νὰ τὴν ἀντιμετωπίσουν. Σέ πρῶνῃ συνάδελφο δημοσιεύτηκαν ἀπόψεις πνευματικῶν ἀνθρώπων γύρω ἀπὸ τὰ τελευταῖα γεγονότα. Ὅλοι συμφωνοῦν σ' ἕνα πράγμα: Πῶς ὁ πνευματικὸς κόσμος δὲν πρέπει νὰ μείνει ἀδιάφορος κι' ἀμέτοχος στὴν πάλῃ τοῦ λαοῦ μας γιὰ τὴν παγκόσμια ἀναγνώριση τῶν δικαίων του, μὰ πῶς ἀντίθετα, ἐνωμένος ν' ἀναλάβει συλλογικὴ δράση, ἰδιαίτερα στὸν τομέα τῆς διαφώτισης.

Ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους πού ἐξέφρασαν τὴν ἀποψη τους ἦταν καί ὁ κ. Ἀντῆς Περνάρης, πρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς Ἑταιρείας Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν Κύπρου, ὁ ὁποῖος ἀνάμεσα στ' ἄλλα εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Πρῶτιστο καθήκον τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων τοῦ νησιοῦ νὰ παύσουν νὰ διαιροῦνται καί νὰ διαιροῦν τὸ ἐθνικὸ συμφέρον ἀπαιτεῖ νὰ περιβάλουμε μὲ στοργὴ καί κύρος τὴν ἐθνικὴ μας ἡγεσία, ἀφήνοντας κατὰ μέρος τίς μεμψιμοιρίες κι' ἀναβάλλοντες γιὰ εὐθετώτερες περιστάσεις τίς λύσεις τῶν πολιτικῶν μας διαφορῶν. Ἡ συμπαιγνία τῶν Ἀγγλοαμερικάνων μὲ τοὺς Τούρκους ἀπειλεῖ αὐτὴ τὴν ἴδια τὴν ἐθνικὴ μας ὑπόσταση καί θάταν τρομερὰ τὰ ἐπακόλουθα ἂν ἐξακολουθοῦσαμε «ἐρίζειν καὶ φύεσθαι ἀλλήλοισι κέρατα». Ὅταν αὐτὸ τὸ κάνουν συνείδηση τους οἱ πνευματικοὶ μας ἄνθρωποι ὀφείλουν νὰ φροντίσουν μὲ κάθε τρόπο — καθένας ἅς βρῆ τὸν τρόπο του — νὰ διοχετεύουν στὸ λαὸ τὴν πίστη σ' αὐτὴ τὴν ἀνάγκη».

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τοὺς φτασμένους πνευματικούς μας ἀνθρώπους εἶναι κι' οἱ νέοι μας πού γράφουν, καί πού πρέπει περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο φορὰ ν' ἀντλήσουν θέματα ἀπὸ τὸ σημερινὸ μας ἀγῶνα. Καί δὲν εἶναι λίγα τὰ θέματα πού μπορούν νὰ βρεθοῦν, μέσα ἀπὸ τὰ θύματα μας, ἀπὸ τοὺς ξεσπιτωμένους μας, ἀπὸ τὸ ἀναγκαστικὸ μῖσος πού σπέρνεται μέσα στὸν Τουρκικὸ λαὸ ἐνάντια στὸν Ἑλληνικὸ ἀπὸ τοὺς ἐξτρεμιστὲς Τούρκους ἀρχηγούς τους.

Ἡ Τέχνη πᾶσι δίπλα στὸ λαὸ καί στοὺς ἀγῶνες του. Ἰδιαίτερα σέ τέτοιες στιγμές.

Κρατικὴ βιβλιοθήκη στὸ Ἀν. Βερολίνο.

Σειρὰν ἀπὸ ἐμφάνσεις ἑλληνικῶν θιάσων ἐπαιρογραμμάτισε στὴν Κύπρὸ ὁ θεατρικὸς ἐπιχειρηματίας Ρένος Σκουφαρίδης. Τὴν ἀρχὴ ἐπρόκειτο νὰ κάμει τὸ «Ἑλληνικὸ Λαϊκὸ Θέατρο» τοῦ Μάνου Κατράκη, μὲ τὴν ἑκτακτὴ συνεργασία τῆς Ἀντιγόνης Βαλάκου καί τοῦ Τ. Καρούτσου καί μὲ βασικὸ γυναικεῖο στέλεχος τὴν Μιράντα Κουνελάκη. Τὰ γεγονότα ματαίωσαν τὴν μετάβαση τοῦ θιάσου κατὰ τὴν γιορτῆς, πιστευταί ὅμως ὅτι θὰ πραγματοποιηθεῖ κατὰ τὰ τέλη Ἰανουαρίου. Λέγεται ὅτι θὰ ἀκολουθήσουν Κίρκια Ἀναλυτὴ — Κώστας Ρηγόπουλος (τὸν Μάρτιο), Ντίνος Ἡλιοπούλος — Μίμης Φωτόπουλος (τὸ Πάσχα), Βίλμα Κύρου (τὸ καλοκαίρι). Τὸ πρῶτο ἔργο πού θὰ παρουσιάσει ὁ Κατράκης στὴν Λευκωσία θὰ εἶναι ὁ «Χριστὸς Σανταυρώνας» τοῦ Ν. Καζαντζάκη.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ὁ συμπατριώτης μας μουσουργὸς ὀρχημωσικὸς κ. Σόλων Μιχαηλίδης διευθύνει τὴν περασμένη Δευτέρα τὴν συναυλία τῆς κρατικῆς ὀρχήστρας τῆς Ἀθήνας ὕστερα ἀπὸ πρόκληση τῆς τελευταίας. Ὅπως πληροφοροῦμαστε, ἐπίσης, ὁ διακεκριμένος μουσουργὸς δέχθηκε πρόκληση νὰ διευθύνει συναυλίες στὸ

Λίως καί στὸ Στρασβούργο καί νὰ δώσει διάλεξη γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ μουσικὴ Ἀκαδημία τοῦ Γκράτς Ἀυστρίας, σ' ἕνα διεθὲς συνέδριο Μουσικοσυνθετῶν. Ὁ κ. Σόλων Μιχαηλίδης, ὁ ὁποῖος μόνιμα διευθύνει τὸ Κρατικὸ Ὁδείο καί τὴν Κρατικὴ Ὀρχήστρα Θεσσαλονίκης καί τιμᾷ τὴν πατρίδα του Κύπρὸ, ὑπῆρξε καλλιότερη καθηγητὴς μουσικῆς τοῦ Λανιτείου Γυμνασίου Λεμεσού.

Ἐνας ἄλλος Κύπριος καλλιτέχνης πού διαπρέπει στὸ ἐξωτερικὸ εἶναι ὁ Τζῶν Μοδιός. Τώρα, ὕστερα ἀπὸ ἐπιτυχεῖς ἐμφάνσεις στὸ ἐξωτερικὸ, ἐπισκεπτεται στὴν Ἀθήνα ὅπου παίζει στὴ Λυρική σκηνή.

Ἡ «διασημότερη φωνὴ τοῦ αἵματος» ὅπως ἀποκαλοῦν τὴν Μαρία Κάλλας, θὰ ἐμφανισθεῖ στὸν κινηματογράφου. Ἔτσι ἴσως ἔχομε τὴν εὐκαιρία κι' ἐμεῖς, πού δὲν ἔχομε τὴ δυνατότητα νὰ γαρῶμε μιὰ ὄπερα τῆς, νὰ δοῦμε τὴν δίσσημη Ἑλληνικὴ ἔστω κι' ἀπὸ τὸ παλί.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Σὲ διακήρυξη τῆς σχετικᾶς μὲ τὸ Κυπριακὸ ζήτημα, ἡ Ἑταιρεία Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν δηλώνει τὴν συμπαράστασή της πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ Κυπριακὸ λαὸ καί τὰ αἰτήματα του, θεωρώντας ἀν μόνον ἀρμόδιο γιὰ τὴν λύση τους τὸν Ο.Η.Ε. Τὴν διακήρυξη ὑπόγραψαν ὁ Πρόεδρος καί ὁ Γ. Γραμματέας τῆς Ε.Ε.Λ. κ.κ. Λέων Κουκούλας καί Μελῆς Νικολαΐδης.

Κυκλοφόρησε τὸ τελευταῖο τεῦχος τῆς μηνιαίας ἐπιθεώρησης ποικίλης ὕλης «Κυπριακὴ Ἠχώ», πού ἐκδίδει στὴ Λεμεσὸ ὁ κ. Γ. Τσιλιαδῶρος — Τέμπλαρ. Τὸ τεῦχος περιεῖχε σελίδες μὲ ἐνδιαφέρον πνευματικὸ - καλλιτεχνικὸ ὕλικό.

Μὲ τὴ συμπλήρωση πενήντα εἰς ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Ν. Καζαντζάκη, ἡ Παγκρήτιος Ἐνωσις τελεῖ Φιλαγωγικὸ Μνημόσυνο στὴν αἰθουσα τοῦ «Παρνασσό». Ὁμιλητὲς οἱ κ.κ. Πέτρος Χάρης καί Μηνᾶς Δημάκης. Ἀπαγγελία ὁ Μάνος Κατράκης. Ὁ Καζαντζάκης θεωρεῖται ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους νεοέλληνες συγγραφείς.

Τὸ γνωστὸ καλλιτεχνικὸ πολωνικὸ περιοδικὸ «Αρτα Πλάστικα» στὸ τεῦχος τοῦ Νοεμβρίου ἀφιερώνει ἀρκετὲς σελίδες στὴν ἔκθεση πού ὀργανώ-

σαν στὴν Βαρσοβία πολλὰ Ἑλληνες καλλιτέχνες. Τὸ περιοδικὸ ἀναφέρεται στὴ Ἑλληνικὴ τέχνη καί παρὰ θέτει ὀνόματα καλλιτεχνῶν πού προσέζησαν ἐντύπωση. Συγκεκριμένα στὸν τομέα τῆς ζωγραφικῆς ἀναφέρει τοὺς Ἑ.π. Θωμόπουλο, Γεωργιάδη, Γουναρόπουλο, Ἀστεριάδη, Βασιλείου, Μηλιάδη, Οἰκονομίδου καί ἄλλους. Στὸν τομέα τῆς γλυπτικῆς ἀναφέρει τοὺς Σάχο, Ἀπόστη, Φαλκρόν, Φερεντίνου, Γεωργίου, Βασιλείου, Ζογγλόπουλο καί ἄλλους ἐνῶ ἀπὸ τὴν χαρακτικὴν ξεχωρίζει τὸν Τάσου, τὴν Κατράκη καί τὸν Ὀρφανό.

Τελευταῖα ὁ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς τῆς Βουδαπέστης μὲ τὸν τίτλο «Ἀνὰ τὸν Ελικῶνα — Ἀναδρομὴ στὸν ἑλληνικὸ λυρισμὸ» ἀφιέρωσε μεγάλη ἐκπομπὴ στὸν ἑλληνικὸ λυρικὸ λόγο καί στοὺς νεώτερους ἐκπροσώπους του. Σάν δειγμάτα αὐτῆς τῆς ποιήσεως ἀπαγγέλλθηκαν ποιήματα τοῦ Κωστή Παλιού καί τοῦ Λάμπρου Πορφύρου καί ἀπὸ τοὺς συγχρόνους μας, ποιήματα τοῦ «γενάρχη» τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστατικῆς πόλης Κώστα Βαρυνάκη καί τῶν δυὸ συνεχιστῶν του, Ρίτας Μπαρμπι καί Νίκου Παππά. Τοῦ τελευταίου ἀπαγγέλλθηκε τὸ ἐπικρατοῦ ποιῆμα «Ὁ ψηφοφόρος» ἀπὸ τὸ «Ἡμερολόγιό ἐνός θεοβάριου».

ΚΙΝΗΜΑΤΟ ΓΡΑΦΟΣ

Τελευταῖα συνήλθαν σὲ συνέλευση τὰ μέλη τῆς Κινηματογραφικῆς Λέσχης Λεμεσού, σχετικὰ μὲ τὴν λειτουργία τῆς.

Ἐνα θαυμάσιο Γερμανικὸ ἔργο ἀπ' τὰ λίγα ἀντικολεμικά πού ἐβγαλε ἡ Δυτικὴ Γερμανία εἶναι «Ἡ Γέφυρα». Ἐκτυλίσσεται τίς τελευταῖες μέρες τοῦ Δεύτερου Παγκοσμίου πολέμου σ' ἕνα χωριὸ τῆς Γερμανίας. Ἡρώες τοῦ ἔργου εἶναι ὅλοι, γεράρ παιδιὰ 15-16 χρονῶν, μαθητὲς Γυμνασίου πού παίρνουν κλήση γιὰ νὰ καταταγοῦν. Μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸ τῆς ηλικίας καί μὲ τὰ διδύγματα πού τοὺς εἶχαν γεμίσει τὰ μυαλά, οἱ νεαροὶ τρέχουν στὸν πόλεμο. Ἡ μάχη, ἡ πρώτη κι' ἡ τελευταία τῆς ζωῆς τους (σκοτώνονται ὅλοι) γίνεται στὴ γέφυρα ἔξω ἀπὸ τὸ χωριὸ τους, στὴ γέφυρα ὅπου μέχρι χθὲς ἀκόμα ἐπαίζον, ὅταν πᾶνε νὰ τὰ βάλλουν μ' ὀλόκληρο στρατὸ ἀμερικάνικο. Ἰδιαίτερα γιὰ τὴ νεολαία τὸ ἔργο αὐτὸ εἶναι ἐξαιρετικὸ.

ΘΕΑΤΡΟ

Συνεχίζονται στὸ θέατρο «Ζήνα» μὲ ἐπιτυχία οἱ παραστάσεις τοῦ ΟΘΑΚ μὲ τὴν κωμωδία «Προξενίτρα», πού Θόλντορ Ουάιλντερ. Στὸ μεταξὺ ὁ ΟΘΑΚ ἐτοιμάζεται γιὰ τὸ νέο του ἔργο, τὸν «Θάνατο τοῦ Ἑμποράκου» τοῦ Μύλλερ. Ἡ ἐπίσκεψη τοῦ Ἀρθούρου Μάλλερ στὴν Κύπρὸ μάλλον ματαίωθηκε, λόγω τῶν γεγονότων.

Σύντομα, ἂν τὸ ἐπιτρέψουν οἱ συνθήκες, τὸ «Πρωτοπορειακὸ Θέατρο Λεμεσού» προτίθεται νὰ συνεχίσει τίς θεατρικὲς του

δραστηριότητες γιὰ τὸ ἀνάβαση τοῦ δευτέρου ἔργου του σύμφωνα μὲ ἀπόφαση τῶν ὑπευθύνων τοῦ συγκροτήματός.

Ἡ ὥραία θεατρικὴ κωμωδία «Ζητείται Ψεύτης» τοῦ Δημήτρη Ψαθά παίζεται ταυτοχρόνα σὲ τρεῖς πόλεις τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως, παντοῦ μ' ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία. Εἰδικὰ στὸ Κίεβο τὰ εἰσιτήρια προπωλήθηκαν γιὰ τὸν Ἰανουάριον καί τὸ Φεβρουάριον. Τὴν ἴδια κωμωδία τὴν εἶδαμε κι' ἐμεῖς ἐδῶ στὸν κινηματογράφου, μὲ πρωταγωνιστὴ τὸν Ντίνου Ἡλιοπούλου.